

LIEKOVÉ KNIŽKY

Peter Kováč

Ústav súdneho lekárstva LF UK, Bratislava

Od 1. januára 2006 nadobudla účinnosť vyhláška ministerstva zdravotníctva č. 501/2005 Z.z. o liekových knižkách. Príspevok informuje o povinnostiach, ktoré lekárom v tejto súvislosti vznikajú a o možných sankciách.

Kľúčové slová: zdravotná starostlivosť, právna úprava, lieková politika, liekové knižky, sankcie, Slovensko.

Kľúčové slová MeSH: starostlivosť zdravotnícka komplexná – zákonodarstvo a právna veda; politika zdravotnícka; farmakoterapia; Slovensko.

Via pract., 2006, roč. 3 (1): 50 – 51

Zákon č. 140/1998 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z.z. o reklame (ďalej len „zákon o liekoch“) od nadobudnutia účinnosti novely č. 633/2004 Z.z. ukladá lekárovi povinnosť zapísať predpísanie liekov a zdravotníckych pomôcok nielen do zdravotnej dokumentácie pacienta, ale aj v liekovej knižke pacienta, pokiaľ ju pacientovi vydala zdravotná poisťovňa. Táto povinnosť je obsiahnutá v § 39 ods. 7 zákona o liekoch. Súčasne citovaná novela splnomocnila ministerstvo zdravotníctva na vydanie všeobecne záväzného predpisu, ktorý ustanoví podrobnosti o vyhotovení dokumentu liekovej knižky pacienta, o grafických prvku a údajoch tohto dokumentu a o rozsahu zavedenia zdravotnými poisťovňami.

Praktickú realizáciu zabezpečilo ministerstvo zdravotníctva vydaním vyhlášky č. 501/2005 Z.z. o liekovej knižke pacienta zo dňa 11. novembra 2005. Táto vyhláška nadobudla účinnosť od 1. januára 2006.

Lieková knižka má výšku 148 mm a šírku 105 mm a je tlačovinou, ktorá je chránená proti falšovaniu a pozmeňovaniu a inému zneužívaniu. Na prednej vonkajšej strane obsahuje:

- meno a priezvisko poistenca,
- rodné číslo poistenca,
- kód zdravotnej poisťovne, ktorá vydala liekovú knižku,
- organizačný útvar zdravotnej poisťovne, ktorý liekovú knižku vydal,
- odtlačok pečiatky zdravotnej poisťovne a podpis zamestnanca zdravotnej poisťovne, ktorý vydal liekovú knižku,
- evidenčné číslo liekovej knižky zobrazené čiarovým kódom typu 128,
- difrakčný optický premenlivý prvok,
- poradové číslo liekovej knižky,
- dátum vydania liekovej knižky.

Zadná vonkajšia strana liekovej knižky je určená na záznamy zdravotnej poisťovne. Vnútorne strany liekovej knižky sú určené na záznamy o predpísanom lieku a o vydanom lieku. Riadok pre záznam o pred-

písanom lieku obsahuje symbol P, kód predpísaného lieku (stĺpec označený slovom *Kód*), názov predpísaného lieku (stĺpec označený slovom *Názov*), počet predpísaných balení lieku (stĺpec označený symbolom *Bal*), dátum predpisania lieku (stĺpec označený slovom *Dátum*), kód predpisujúceho lekára (stĺpec označený slovom *Kód*) a stĺpec pre vlastnoručný podpis predpisujúceho lekára (stĺpec označený slovom *Podpis*). Riadok pre záznam o predpísanom lieku zostáva nevyplnený, ak pacient žiada v lekárni liek, ktorého výdaj nie je viazaný na lekárske predpis. Riadok pre záznam o vydanom lieku obsahuje symbol V, kód vydaného lieku (stĺpec označený slovom *Kód*), názov vydaného lieku (stĺpec označený slovom *Názov*), počet vydaných balení (stĺpec označený symbolom *Bal*), dátum vydania lieku v lekárni (stĺpec označený slovom *Dátum*), kód lekárne, v ktorej sa liek vydáva (stĺpec označený slovom *Kód*) a stĺpec pre vlastnoručný podpis vydávajúceho lekárnika (stĺpec označený slovom *Podpis*).

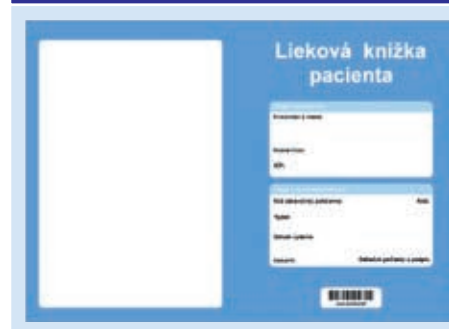
V súvislosti s liekovými knižkami treba upozorniť, že lieková knižka nie je zdravotnou dokumentáciou. To vyplýva jednoznačne z toho, že údaje v nej uvedené nezodpovedajú požiadavkám kladeným na zdravotnú dokumentáciu v § 21 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“). Tento názor jednoznačne podporuje aj to, že liekovú knižku má pacient u seba, čo nie je možné v prípade zdravotnej dokumentácie, nakoľko podľa § 22 ods. 1. zákona o zdravotnej starostlivosti za zabezpečenie zdravotnej dokumentácie zodpovedá poskytovateľ. Samozrejme v prípade liekovej knižky, ktorá je mimo sféry kontroly poskytovateľa, to nie je možné vyžadovať.

V súlade s § 2 ods. 1 vyhlášky č. 501/2005 Z.z. o vydaní liekovej knižky poistencovi môže požiadať ošetrojúci lekár, revízy lekárovi alebo revízy farmaceut zdravotnej poisťovne poistenca a tiež aj sám poistenc. Zdravotná poisťovňa je povinná zabezpečiť informovanie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o skutočnosti, že danému poistencovi bola vydaná lieková knižka. Túto povinnosť realizuje poisťovňa tak, že do preukazu poistenca vyznačí symbol „LK“.

Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorému zo zákona o lieku vyplýva povinnosť zapísať do liekovej knižky predpísanie liekov a zdravotníckych pomôcok je sám povinný zistiť, či danému pacientovi bola vydaná lieková knižka. Keďže vyhláška o liekovej knižke ustanovuje, že poisťovňa informuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti vyznačením symbolu „LK“ v preukaze poistenca, je zrejme, že poskytovateľ je povinný preukaz pri každej návšteve skontrolovať, či sa v preukaze poistenca takýto symbol nachádza. Nemožno sa spoľahnúť iba na ústnu informáciu, ktorú poskytne pacient. V prípade pochybností vždy bude rozhodujúci záznam v preukaze poistenca.

V prípade, že dôjde ku vyplneniu všetkých rubrik určených na záznam o predpísanom lieku a o vydanom lieku, vydá poisťovňa poistencovi novú liekovú knižku. V novej knižke sa uvedie poradové číslo liekovej knižky. Novú liekovú knižku s uvedením poradového čísla knižky vydá poisťovňa pacientovi aj v prípade, že ju stratí. O liekových knižkách je zdravotná poisťovňa povinná viesť evidenciu vo svojom informačnom systéme.

Obrázok 1. Vzor obalu liekovej knižky – zvonku

Obrázok 2. Vzor obalu liekovej knižky – zvnútra

PREDPISÁNY/VYDANÝ LIEK				LEKÁR/LEKÁRNÍK		
P/V	Kód	Názov	Bal	Dátum	Kód	Podpis

P - predpísaný liek Kód - kód lieku Bal - počet balení lieku
V - vydaný liek Názov - názov lieku
Dátum - dátum poskytnutia alebo vydania lieku
Kód - kód poskytovateľa lekára alebo vykonávateľa ošedy

Vzor obalu a vnútorných strán liekovej knižky je uvedený v prílohe vyhlášky. Na obrázku 1 je vzor obalu liekovej knižky, na obrázku 2 je vzor vnútorných strán liekovej knižky. Podľa informácií dostupných v čase písania tohto príspevku, o vydávaní liekových knižiek uvažujú všetky zdravotné poisťovne, okrem zdravotnej poisťovne Apollo.

Zákon o lieku v § 67 uvádza, že za porušenie povinností ustanovených zákonom o liekoch sa ukládajú pokuty. Nakoľko však u pokút nie je výslovne uvedená pokuta za porušenie povinnosti zapísať predpísanie liekov a zdravotníckych pomôcok do liekovej knižky, nemožno takúto pokutu uložiť podľa zákona o liekoch.

Porušenie povinnosti poskytovateľa zapísať predpísanie liekov a zdravotníckych pomôcok do liekovej knižky však môže byť postihnuté ako správny delikt – porušenie povinnosti dodržiavať pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti osobitné predpisy, ktorú každému poskytovateľovi ukladá v § 79 ods. 1 písm. a) zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zme-

ne a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovateľoch“). Poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti môže za porušenie povinnosti zapísať predpísanie liekov a zdravotníckych pomôcok do liekovej knižky uložiť pokutu buď orgán príslušný na vydanie povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti, alebo komora príslušná na vydanie licencie. V prípade ambulantného lekára – držiteľa povolenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti – to môžu byť oba spomenuté subjekty. Orgán príslušný na vydanie povolenia môže udeliť pokutu do výšky 20 000 Sk (podľa § 82 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovateľoch), komora môže udeliť pokutu do rovnakej výšky (podľa § 82 ods. 2 písm. a) zákona o poskytovateľoch). Pokutu

však môže udeliť vždy iba jeden z orgánov príslušných na jej udelenie (zásada ne bis in idem). Pokutu možno uložiť samostatne, súčasne s inou sankciou a opätovne. Výnosy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu. Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného mesiaca odo dňa, keď orgán príslušný na vydanie povolenia alebo komora zistili porušenie povinnosti (subjektívna lehota), najneskôr do jedného roka odo dňa porušenia povinnosti (objektívna lehota). Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD.

Ústav súdneho lekárstva LF UK, Sasinkova 4,
811 08 Bratislava
e-mail: peter@kovac.sk

Literatúra

1. Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.
2. Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
3. Zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
4. Zákon č. 140/1998 Z.z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach, o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z.z. o reklame.
5. Vyhláška ministerstva zdravotníctva č. 501/2005 Z.z. o liekových knižkách.

Tonny Attwood

Aspergerův syndrom

Aspergerův syndrom patrí do skupiny poruch autistického spektra. Je charakteristický disharmonickým vývojom osobnosti s prevažujúcou poruchou v oblasti sociálnej interakcie a komunikácie. Četnosť výskytu je vyššia než u autismu, jeho diagnostika je však složitější. Kniha podáva základné informácie pre rodičov a pracovníkov pomáhajúcich profesií. Je psaná čtivým a zaujímavým spôsobom s množstvom príkladov a s hlbokým pochopením odlišného prožívania ľudí s Aspergerovým syndromom.

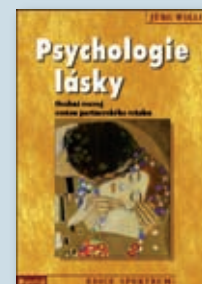
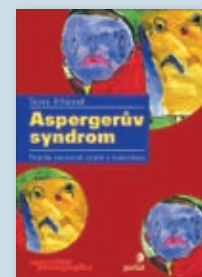
Portál, s. 216

Jürg Willi

Psychologie lásky

Nic nestimuluje osobnostný rozvoj človeka silnejšie než konštruktívny vzťah lásky k druhému človeku. Stejně tak nic nechromuje osobnostný rozvoj tak, jako destruktívny vzťah. Jürg Willi se z tohoto pohledu zabývá partnerským vzťahem, popisuje jeho jednotlivé aspekty z možných vývojových perspektív, ukazuje různá úskalí vzťahu a možnosti terapeutické vzťahové práce.

Portál, s. 272

Objednávky: Portál Slovakia, Školská 36, 968 19 Nová Baňa, tel. 045/6856 587, 0910 995 655, www.portal.cz